

Jesenska slika.

Spisal *Fr. Rojec.*

Vsak čas se zdi priroda krasna onemu, ki ima kaj čuta in smisla zanjo; vendar pa ni nikdar tako čarobnodivna in slikovita kakor v pozni jeseni, ko drevje in grmovje porumeni in pordeči ter sneg pobeli vrhove gorá. Občudovati tako prirodo sem imel posebno ugodno priliko dne 17. vinotoka t. l., ko sem se napotil po svojih opravkih v poldrugo uro hodá oddaljen kraj od svojega bivališča.

Zjutraj je bilo oblačno in deževno vreme. Drobne deževne kapljice so pršale izpod nizkega sivega obnebja, podolgovate štrenaste megle so zagrinjale vse višje kraje kroginkrog, in mrzel, snežen veter je pihal iz višav v nižave. Proti poldnevu pa so se dvignile megle z mokre zemlje v oblake, na severu se je pokazala poprečna proga jasnega neba, in s snegom pokriti hribi so se zablížčali na oni strani v čistem modrem ozračju.

Kmalu se je nebo popolnoma zjasnilo nad menoj, in vsa okolica je čarobno zažarela v dobrodejnih solčnih žarkih! Prelep razgled se je zopet odpiral mojim očem okolo po prostranem, pisanem svetu, ki so mi ga že malo prej zagrinjale puste in otožne jesenske megle.

Moja pot je zavila na desno v ozko in senčnato sotesko. Zato sem postal ter se še enkrat ozrl nazaj. Krasna jesenska prirodna slika se je razprostirala pred menoj.

Po robu ozke zelene planjavice drži gladka cesta, ki stoje ob nji telegrafični koli, in po sredi planjavice se vije vzporedno s cesto plitev potoček, ki je na nekaterih mestih obrobljen z nizkim sivim vrbovjem, a ponekod je njegova struga čez potrebo razširjena ter nasuta z belim peskom in kamenjem. Onkraj potočka se po ravninici mirno pase čreda rjavordečkaste in belolisaste živine, in malo proč kurijo pastirji ogenj, ki se dviga izpod njega prozoren, sivomodrikast dim. Na levi drži čez potoček lesen mostič, pred katerim sanjavo stoji par starikavih vrb s čokatimi in začrnelimi debli, na drugi strani mostiča pa je postavljeno leseno znamenje s podobo Križanega. Od ceste pa čez mostič drži rjavkasta poljska pot, ki se vzpenja onkraj mostiča v klanec ter se kmalu skrije za jarki in grmovjem. Za planjavico se polagoma dviga svet v podolgovat, srednjevisok holm, ki ga pokrivajo v znožju senožeti z redkim, zeleno in rumeno pisanim grmovjem ter s skalnatimi grički, na vrhu pa se razprostira preko njega proti desni polje z raznobarvanimi njivami, a sredi polja je kmetiško selišče z ličnimi belimi hišami in vsakovrstnim sadnim drevjem. Sadna drevesa se lepo žare v živih jesenskih barvah, najlepše med njimi pa so visoke črešnje, ki imajo pri tleh jasnorumeno, v vršičkih pa zagorelordečo obleko. Na levi za mostičem opasuje holm nizek gozd z zeleno, rumeno in rdečkasto pisanim listnatim drevjem, a vrh tega gozdiča kakor tudi ves holm tja do vasi, ki stoji za njim, obrobljata temno in višnjevkastozeleno smrečje in borovje.

Največji čar vsi tej prirodni sliki pa dajejo v ozadju se dvigajoče škrbaste Karavanke, ki so od vrha pa doli do sredine pokrite z novopadlim snegom. V znožju, kjer raste listnato in jelovo drevje, so rahlo nadahnjene z vijolčastomodro ter rjavordečkasto barvo.

Kakor omamljen sem gledal to krasno prirodno sliko, in v duši so se mi budili sladkotožni čuti in spomini.

Kje si, domači slikar, ki bi s toplim čutom in ljubeznijo vpodobil ta divni košček naše zemlje slovenske sebi v ponos in slavo ter v čast in izpodbudo svojemu narodu?! Zakaj se naši slikarji najrajši mude v mokrih, blatnih in dolgočasnih nižavah, zakaj se tako poredkoma in tako težko kdo izmed njih vzpne s svojim čopičem do teh čarobnih planinskih krajev, kjer se na malem prostoru družijo vse prirodne krasote v enotne, popolne slike?!

Ko sem se proti večeru tistega dne vračal proti domu, mi je zopet priplavala pred oči zgoraj popisana prirodna slika, in tedaj sem jo spotoma lahko ogledoval dlje časa.

Solnce se je bilo že nagnilo globoko nad gore, in težka vijoličasta senca je padala od dvovrhega Stola na sosedno Zelenico. Še nekoliko hipov, in poslednji solnčni žarki so z rožnato barvo oblili snežene gorske vrhove in nato hitro ugasnili. Takrat pa se je dvignila iznad gozdiča, ki me je skozi njega vodila pot, jata črnih kavk ter se s kričečimi glasovi še nekaj časa podila semtertja po zraku, preden se je zopet spustila proti zemlji ter se frfetaje poskrila po drevju. Tamkaj za temnim robom smrekovega gozda so žalostno zabrneli zvonovi v slovo nekomu, ki več ne bo gledal te lepe božje prirode, te divne zemlje slovenske!

Zajček in zelje.

Spisal E. Gangl.

Stradan in onemogel pride zajček do zeljnika.

Sline se mu pocede po sladkem založku, a obenem ga obide strah, da bi se mu ne pripetila nesreča, ako bi se lotil zeljnatih glav — nepoklican in nepovabljen.

„Dober dan, ljubo zeljice!“ pozdravi zajček in prijazno pokima z glavo. „Tako bi te rad malo povohal. Rad te imam, zato te naj poljubim na košato tvojo glavico.“

Zelje pa, ki je videlo zajčkovo ubožstvo in vedelo, kje tiči vzrok njegovi vljudnosti, se je posmejalo in reklo: „Ne poljublaj me, ampak pojey me! Če me ne boš ti, me bodo ljudje. Rajše pa se žrtvujem tebi, ker si lačen in ubog.“

Zajček se je lotil zelja in ga hvalil, kako je dobrega srca.